

Zapojení účastníků se SVP řeší vedení středisek průběžně, velmi operativně a se snahou podpořit práci skupiny. Účastníkům se SVP, kteří byli přítomni v 11,2 % hodin, byla nejčastěji poskytována podpůrná opatření zejména úpravou obsahu, forem a metod vzdělávání, ale minimálně využitím služeb asistenta pedagoga. Individuální přístup zajišťovali vedoucí vhodným přizpůsobením cílů a obsahu vzdělávání a volbou náležitých aktivit.

Pro rozvoj klíčových kompetencí mají střediska vytvořeny přiměřené předpoklady. Pestrá nabídka činností stimuluje účastníky k aktivitám podle jejich zájmu a talentu. Řešení nejrůznějších úkolů a životních situací má podstatný vliv na osobnostní rozvoj. V práci bylo patrné vedení účastníků k aktivnímu a tvořivému ovlivňování pracovních podmínek, plánování a organizování práce, aplikování získaných poznatků volného času. Malá pozornost byla věnována kompetencím k řešení problémů. Chybělo častější zařazování aktivit podporujících objevování, experimentování a autonomii účastníků především v přírodovědné a technické oblasti.

Individuální práce byla realizována zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání talentovaných účastníků. Nejčastější formou podpory mimořádně nadaných účastníků byla pomoc při přípravě na účast v soutěžích a olympiádách. Nízký počet účastníků umožňoval uplatňovat samostatnou práci účastníků a individualizovanou výuku zejména v hudebních kroužcích. Individuální přístup zajišťovali vedoucí vhodným přizpůsobením cílů a obsahu vzdělávání a volbou náležitých aktivit.

Rozvoj nadání účastníků úzce souvisel se zaměřením střediska. Byl ve vysoké míře účelný především v oblasti hudebních, tanečních a estetických aktivit, které zpravidla vedli zkušení a kvalifikovaní odborníci. Výchova sportovců byla podpořena v rámci práce sportovních útvarů. Úspěšné výsledky talentovaných účastníků zvyšují image zařízení. Rozvoj a podpora talentu mají často klíčovou roli v profesním směřování účastníků.

Zásadní rozdíl byl ve využívání metod v práci externích a interních pedagogů. Interní pracovníci využívali širší paletu forem a metod práce. Komunikativní metody častěji zařazovali mladší vedoucí, na rozdíl od zkušených pedagogů, kteří využívali spíše metody názornědemonstrační. Vliv odborné kvalifikovanosti pedagogů volného času činil významný rozdíl v oblasti budování příznivého a bezpečného klimatu ve školském zařízení a v individuálním přístupu k účastníkům. Rezervy byly v neúčinném vedení účastníků k bilancování, sebereflexi a vzájemnému hodnocení.

Zájmové vzdělávání plní důležitou funkci v prevenci rizikových jevů. Zařízení mají tuto oblast podchycenou ve svých dokumentech. Rizikové jevy nebyly u převážné většiny školských zařízení zájmového vzdělávání vůbec zaznamenány. Občas se vyskytly jen ve školách ve vyloučených lokalitách (např. přesuny žáků). Jejich ojedinělý výskyt byl operativně řešen způsobem v systému žák–vychovatel–rodič nebo v souladu s metodickým pokynem MŠMT. Celkově vstřícné a bezpečné prostředí omezuje možnost vzniku rizikových jevů a zároveň podporuje pozitivní image mezi veřejností.

Při celkovém hodnocení kritérii oblasti výuky lze konstatovat, že pedagogové promýšleli a připravovali výuku v souladu s vědomostními, dovednostními i postojovými cíli stanovenými v ŠVP a potřebami účastníků. Odráží se v něm jejich kreativita, systém přípravy a ohled na různou věkovou strukturu kroužku. Pozitivní vliv na přípravu mají i nižší počty účastníků. Nejlépe hodnocenou oblastí byl individuální přístup pedagogů volného času k účastníkům a příznivé a bezpečné klima zařízení. Další neúspěšnější sledovanou oblastí je rozvoj nadání účastníků především při hudebních, estetických a tanečních aktivitách, zřejmě je souvislost s kvalitním personálním zázemím. Menší nedostatky se opětovně objevily v hodnocení pokroku a v podpoře účastníků se SVP.

Cílená práce s výsledky vzdělávání u nejlepších středisek vede k vyšší úspěšnosti jejich účastníků. Dokázali v průběhu několika let systematicky rozvíjet úspěšně jejich talent. ČŠI proto konstatuje, že řada sledovaných středisek dlouhodobě dosahuje výborných výsledků na národní i mezinárodní úrovni. Mezi národní špičku se řadí taneční skupiny moderních tanců (street dance, modern dance, disco, electric boogie), technické kroužky (robotika) a sportovní reprezentanti ve florbalu, šachu a lukostřelbě.

